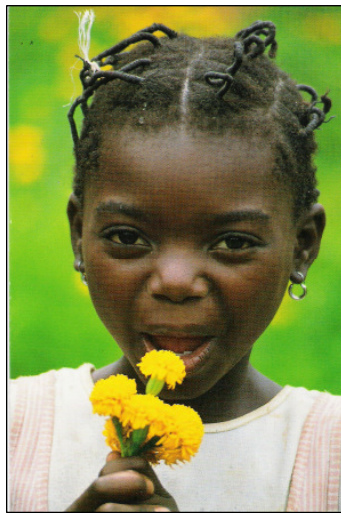

Kassoemai Aminata

Handleiding voor de leerkracht

Kassoemai Aminata

Kassoemai Aminata !

Kassoemai is Diola voor 'alles goed?'

Hiermee nodigen we jou en de kleuters uit om een kijkje te nemen in een stukje West-Afrika.

Met Aminata beleven de kleuters momenten uit het dagelijkse leven in Senegal.

Opstaan, aankleden, water halen, mama helpen, spelen met het kleine zusje, mee naar tante Louise in de stad, luisteren naar de verhalenverteller, dansen... het hoort er allemaal bij!

Met tekeningen, voorwerpen, instrumenten, kleding, poppen, een memoryspel, kijkbuizen, verhalen, foto's, een filmpje, brengen we West-Afrika in de klas.

Zo worden Afrikaanse kinderen potentiële vriendjes in plaats van kinderen uit "de derde wereld".

Inhoudsopgave

I Inleiding

- 1 Voorstelling
- 2 Opbouw
- 3 Praktisch
- 4 Verloop van de activiteiten

II Hoe ga je te werk

- 1 Inkleding Afrikahoek
- 2 Instap: kennismaking met Afrika
- 3 Op reis naar Senegal
- 4 Verhaal 'Aminata' in zijn geheel
- 5 Filmpje 'Kassoemai Aminata'
- 6 Het verhaal van Aminata in 5 stappen
 - Ochtend, opstaan en naar de waterput
 - Naar het veld en eten klaarmaken
 - Spelen
 - Mooi maken en mee naar de stad
 - Verhaal en feest!
- 7 Filmpje 'Kassoemai Aminata'
- 8 Extra activiteiten

III Bijlage: het verhaal van Aminata

IV Bronnen

V Colofon

I INLEIDING

1 Voorstelling

Doelgroep

Kassoemai Aminata is bestemd voor de oudste kleuters (4 tot 6 jarigen).

Voor de jongere kleuters hebben we een ander aanbod (www.alfavzw.be).

Doel

In dit project gaan we ervaringsgericht te werk: de kleuters krijgen de kans om op eigen tempo te experimenteren. B.v.: emmer op het hoofd dragen, poppen op de rug binden

We brengen een stukje West-Afrika op een realistische maar positieve manier in de klas.

Zo proberen we de vaak negatieve of te éénzijdige beelden over Afrika te nuanceren.

Centraal staat het ontwikkelen van een basishouding van begrip, respect en openheid tegenover 'het andere'.

Een van de voornaamste ontwikkelingsdoelen binnen Wereldoriëntatie is:

"beseffen dat sommige mensen een heel andere levenswijze hebben dan zichzelf, als ze geconfronteerd worden met beelden, informatie of mensen uit een andere cultuur."

Duur

Je kan met deze koffer één of twee weken aan de slag.

Veel hangt af van de beschikbare tijd en de specifieke ontwikkelingsdoelen die je als kleuterleidster voor ogen hebt.

Vorming

Wil je met heel het team weten hoe je kinderen op jonge leeftijd vertrouwd kan maken met 'het andere' en hoe je vooroordelen en negatieve beeldvorming kan voorkomen?

Alfa organiseert graag een vorming 'Afrika in de klas' bij jou op school.

2 Opbouw

We stellen Senegal voor door de ogen van een Senegalees meisje, Aminata. Ze woont in een dorp in het noorden van Senegal.

We hebben er bewust voor gekozen om naast het dorp ook de stad een plaats te geven. De verscheidenheid in een land tonen is alvast een manier om stereotypering te voorkomen!

Dit project toont enkel het verhaal van Aminata. Het spreekt voor zich dat er nog andere verhalen zijn. Kinderen, ouders of mensen uit de buurt zullen zeker en vast nog heel wat kunnen toevoegen!

! Betrek ouders en buurt tijdig bij het project!

Geef de kleuters een briefje mee voor de ouders, een bezoek aan de plaatselijke wereldwinkel, enz.

Het geheel vertrekt vanuit 14 kleutervriendelijke tekeningen die een dag uit het leven van Aminata vertellen.

Verschiedende uitgewerkte methodieken en didactisch materiaal (memoryspel, kijkbuizen, puzzel, tekeningen, boekjes, foto's en een filmpje) helpen je om een stukje Afrika op een ervaringsgerichte wijze in je klas te brengen.

De kleuters leven zich in met behulp van de voorwerpen en de kleding.

Het filmpje kan herbekeken worden. De kleuters zullen andere dingen ontdekken en anders kijken.

De tekeningen komen uit het boek Aminata van Monika Bulang-Lörcher en Hans-Martin GroBe-Oetringhaus en is uitgegeven door Broederlijk Delen, Studio Globo en de Parochiale Jeugdzorg.

Het verhaal is eigenlijk geschreven voor de tweede graad van de lagere school. Wij gebruiken enkel de tekeningen en zorgden voor een aangepast verhaal. Dit vind je in bijlage achteraan deze bundel

3 Praktisch

Na een eerste doorloop kan je het verhaal van Aminata opdelen in 5 stappen.

In elk deel wordt een thema toegelicht. Foto's, voorwerpen en een filmpje sluiten naadloos aan bij het verhaal. Ze maken het verhaal realistisch.

De foto's zitten per deel in een kaft en hebben elk een eigen kleur.

Ook de video volgt deze structuur.

Het geheel kan je nog concreter maken door het naspelen met de voorwerpen.

Je vindt ook 2 cd's in de koffer. Een cd met rustige muziek en een cd met dansmuziek.

De rustige cd kan je opzetten tijdens een knutselactiviteit of een rustmoment

De cd met dansmuziek kan je opzetten om te bewegen of tijdens een pauze.

Meer achtergrond en extra ideeën vind je in het boek 'Anders is gewoon'. (in de koffer)

4 Verloop van de activiteiten

- 1 Inkleding Afrikahoek
- 2 Instap: kennismaking met Afrika
- 3 Op reis naar Senegal
- 4 Verhaal van Aminata in zijn geheel
- 5 Film 'Kassoemai Aminata'
- 6 Verhaal van Aminata in 5 stappen
- 7 Film ' Kassoemai Aminata'
- 8 Extra activiteiten

II HOE GA JE TE WERK?

1 Inkleiding Afrikahoek

Met de voorwerpen uit de koffer kan je zeker een hoek van de klas inrichten.

Geef ook meegebrachte spullen van thuis een plaats!

Maak misschien best een onderscheid tussen toeristenspullen en voorwerpen uit het dagelijkse leven en tussen de negatieve, neutrale en positieve beelden.

Afrika haalt de media vooral met trieste verhalen. Heel wat organisaties hebben deze beelden nodig om het noodzakelijke geld in het laatje te krijgen. Maar Afrika is meer dan dat! Ook opgelet voor het vaak eenzijdige verbloemde beeld dat reisbureaus geven.

Je kan je klas of een ander lokaal inkleden als een Afrikaans dorp. Het bekijken van het filmpje 'Kassoemai Aminata' geeft je hier een goed beeld voor.

Volgende locaties kan je best voorzien:

- 1 een huis (tekening of klein huis liefst rechthoekig) met erf
- 2 een waterput
- 3 het veld (gewoon wat ruimte voorzien)
- 4 het bos (om hout te halen voor het koken, gewoon ruimte voorzien)
- 5 de markt/stad met winkeltje

! De verschillende hoeken kunnen in de loop van de week verder ingekleed worden met de voorwerpen van de koffer. Ook de door de kleuters gemaakte knutselwerken zoals muziekinstrumenten, sieraden, beschilderde stoffen enz., krijgen een plaats.

Het huis moet niet groot zijn. In Afrika speelt het leven zich immers bijna volledig buiten af. Het huis heeft er een totaal ander functie dan bij ons. Het dient om te slapen, te schuilen wanneer het regent en om spullen in op te bergen. Het leven speelt zich grotendeels op de koer of op het erf af.

2 Instap: Kennismaking met Afrika

Voor je met het verhaal van Aminata van start gaat, kan je de kleuters al laten kennismaken met Afrika.

Werken met een wereldbol lijkt voor kleuters misschien abstract maar kan de wereld dichterbij brengen en verduidelijken. We vertellen: "Zo ziet onze aarde er uit. In het echt is hij eigenlijk heel groot, zo groot dat je zeker 10 jaar nodig hebt om er rond te stappen. Met een vliegtuig gaat het echter veel sneller." Kinderen vinden het altijd wel boeiend om op de bol te kijken. Laat hen gerust wat fantaseren. Praten over andere landen kan heel wat losmaken:

- Waar wonen wij?
- Wie is er al eens op reis geweest?
- Wie spreekt een andere taal?

We gaan naar Afrika.

Laat enkele foto's zien (zie fotomappen). Laat de kleuters vertellen wat ze op de foto's zien. Je kan ze ook gelijkenissen en verschillen laten zoeken.

- Hoe zien de mensen er uit?
- Welke kleren dragen ze?

Wees alert bij stereotiepe beelden en veralgemeningen. Probeer het negatieve of eenzijdige beeld dat de kleuters zouden hebben over Afrika te doorprikken door enkele bijvragen te stellen.

- *Waarom zouden ze weinig kleren aantrekken? (warm)*
- *Waarom geen schoenen? (wij lopen in de zomer ook graag op blote voeten door het warme zand)*

Tracht **verkleinwoorden** te vermijden. We mogen niet het idee geven dat wij superieur zijn. Dit is van groot belang als we kinderen willen opvoeden tot wereldburgers die respect krijgen voor het andere (in plaats van medelijden).

3 Op reis naar Senegal

De kleuterleid(st)er wil erg graag op reis gaan met alle kinderen van de klas. Samen naar een land hier ver vandaan, naar een land in Afrika. We gaan eens kijken!

Vergeet de vliegtickets niet! De kleuters kijken tijdens de vliegreis naar het filmpje.

Klaarmaken van de reis

- *Wie wil er mee?* (waarom? waarom niet? beeldvorming)
- *Wat moet er allemaal gebeuren?*
- *Hoe geraken we daar?*
- *Wat heb je nodig?* Maken van reispaspoort en vliegtuigticket
- *Wat moet er in onze reiskoffer?*

Vertrek met het vliegtuig

Zet het vliegtuig klaar: stoeltjes per twee of drie zoals in een echt vliegtuig. Wie is de piloot? De kleuterleid(st)er is stewardess.

Bagage afgeven, afscheid nemen, ticket laten zien, instappen, plaatsnemen, gordels omdoen, petjes bijhouden.

De kleuterleidster – steward deelt kleine snoepjes uit nodig bij het opstijgen.

Als je slikt vermindert de druk achter je oren, hetgeen je ook voelt als je in de bergen rijdt.

Zet tijdens het opstijgen fragment 1 van de film op!

De kleuters zien het opstijgen en landen van het vliegtuig.

Daarna zien zij een eerste stukje Senegal.

Aankomst in Senegal

Ontlading na de film

- *Denk je dat vliegen leuk is?*
- *Is het er warm of koud?*
- *Zien de mensen er net hetzelfde uit als wij?*
- *Welke taal spreken ze in Afrika?*
- *Wat voor kapsels heb je gezien?*
- *Wat voor geluiden heb je gehoord?*

De kleuterleid(st)er toont enkele voorwerpen uit het filmpje.

Emmer of waterkom, djembe, stampot, borstel, kookpot, kleding.

Laat kinderen die iets herkennen of denken dat ze iets over een bepaalde plaats of voorwerp kunnen vertellen of demonstreren dat ook voordoen voor de rest van de klas, b.v. vegen met de borstel, water uit de put halen, in de kookpot roeren, een muziekinstrument bespelen, een kledingstuk aantrekken...

4 Verhaal 'Aminata' in zijn geheel

De juf leest het hele verhaal van Aminata voor. De kleuters maken zo kennis met Aminata. Het verhaal bestaat uit 14 geplastificeerde tekeningen. De voorleestekst bevindt zich deel per deel op de achterkant. In zijn geheel vinden jullie het verhaal in bijlage achteraan deze handleiding.

5 Filmpje 'Kassoemai Aminata'

De kleuters kijken naar het filmpje van Aminata en Senegal om het inleven te vergemakkelijken.

6 Het verhaal van Aminata in 5 stappen

Het verhaal is op te splitsen in vijf delen:

- 1 Ochtend, opstaan en naar de waterput
- 2 Naar het veld en eten klaarmaken
- 3 Spelen
- 4 Mooi maken en mee naar de stad
- 5 Verhaal en feest!

Wij stellen voor om voor elk deel dezelfde lesfasen toe te passen:

- 1 **Lees** het stuk van het verhaal voor.
- 2 Bekijk de **prenten** één voor één nog eens opnieuw en vertel het verhaal nog eens in je eigen woorden, met behulp van de kleuters.
- 3 Bekijk de tekeningen samen wat meer in **detail**. Zien we nog iets op de prenten? Wie herkent iets? (bv. Turks kind herkent bidden, hoofddoek,...) Neem hiervoor de nodige tijd.
- 4 Maak ook gebruik van bijgevoegde **foto's** die het verhaal realistischer maken!
- 5 Waarnemen van de bijhorende **voorwerpen**. De voorwerpen die niet dadelijk herkenbaar zijn verder bespreken. Vul de Afrikahoek verder aan!
- 6 Bekijk het passende **film**fragment eventueel nog eens opnieuw.
- 7 **Rollenspel**: Je kan dit stukje verhaal nu ook uitbeelden met de kleuters. Je kan ook de poppenkastpoppen gebruiken.

Situaties

- Slapen, gewekt worden, opstaan, aankleden
- Vuur aanmaken
- Verschillende karweien: water halen, hout zoeken
- Dieren: kippen, koeien en geiten zoals bij ons

Tips

- Gelijkenissen en verschillen met onze cultuur laten zoeken: huidskleur, kleding, haar, slapen, opstaan, gewekt worden, water, eten....
- Kleding: laat de kinderen zich verkleden (zie bijlage: panjes aantrekken)
- Stappen op blote voeten zoals Fatou en Aminata met een emmer op het hoofd.
- ! Regelmatig een andere ondergrond voorzien: tapijt, blote vloer, rijst, zand (droog en nat)
- Panjes en boeboes stempelen (zie in bijlage). Stempels zijn voorzien!

Foto's

Zie fotomap

Kleding

Er zijn minstens twee kledingstijlen in Senegal: de traditionele en de moderne westerse kledij.

De panje is het basiskledingstuk van de West-Afrikaanse kledij voor vrouwen. Kleermakers maken bij deze wikkelrok een bijbehorende bloes en hoofddoek.

De hoofddoek wordt op een ingenieuze en zorgvuldige manier op het hoofd geknoopt en geeft een feestelijk tintje aan het geheel.

Uit dezelfde stof wordt soms ook nog een draagdoek gemaakt.

Met dit doek dragen vrouwen hun baby op de rug.

De stoffen van deze kleding zijn heel kleurrijk en bevatten vaak motieven.

Ook hier spelen modetrends een rol.

Meisjes dragen naast de traditionele kledij heel vaak westerse kledij zoals T-shirts, rokjes, enz.

Een typisch kledingstuk voor de man is de boeboe. Mannen dragen bij dit kleed een wijde broek uit dezelfde stof. Ze dragen evenzeer westerse kledij, hun voorkeur gaat uit naar sportieve kledij. Iedereen heeft een jeans!

Naar de waterput

De voorziening van water is sterk afhankelijk van de woonplaats. In de steden hebben de meeste mensen een kraan. In de dorpen haalt men water uit de waterput.

Op het dorp van de foto gebeurt het met emmers en rubberen zakken, in sommige dorpen met een pomp.

Situaties

- Werken op het veld – oogsten van de pinda's
- Het erf vegen
- Eten klaarmaken: rijst stampen, pinda's pellen, koken
- Handen wassen met weinig water!

Tips

- Eten met de handen uit één bord, iedereen neemt wat juist voor hem ligt
Wel eerst je handen wassen! Uit de kraan of met een straaltje water uit een
plastieken gietertje.
- Theeceremonie (in bijlage)
- Pindanootjes roosteren (in bijlage)
- Beluisteren kadjendo-lied en ritmisch meeklappen
- Bissap maken (in bijlage)
- Fruit in de klas brengen: bakbanaan, mango, kokosnoot, sinaasappel, ...
- Fruitsla maken
- Rijstpap koken
- Chocolate –of pindakoekjes bakken
- Bakbananen bakken

Foto's

Zie fotomap

Situaties

- Spelen en knutselen

Tips

- Spel “ende” spelen (bijlage)
- Klapspelletje spelen
- Spel ‘Ende’ spelen (bijlage)
- Voetbal spelen met een zelfgemaakte bal (sokbal, krantenbal – in bijlage)
- Spelletje “salaam aleikum” spelen (bijlage)
- Teenslipperrace (bijlage)

Foto's

Zie fotomap

Situaties

- Zich mooi maken (haren vlechten, mooie kleren aantrekken,...)
- Reis naar de stad (bus)
- Stad met andere gebouwen, druk verkeer, winkels, reclameborden,..
- Winkel, aankopen van...

Tips

- Waarnemen van kledij. Naast typische Afrikaanse kledij dragen Afrikanen ook graag westerse kledij. B.v. jeansbroek, T-shirt,...
- Haren vlechten

! Tip

Voorzie enkele strengen met wol, hang deze op ooghoogte, wie wil kan vlechten!
Je kan hulp vragen aan ouders of Afrikanen

- Rijgen van sieraden met kosteloos materiaal
- Speel "taxibrousse" (bijlage)
- Speel winkeltje met voorwerpen uit de koffer

Foto's

Zie fotomap

Stad – dorp

Er is een groot verschil in Senegal tussen het leven in een stad of het leven in een dorp. In steden zijn de grote wegen verhard, in dorpen zijn ze vaak nog van zand. In Senegal verplaatsen mensen zich met de bus, taxi, paardentaxi, te voet of met de fiets. Net als bij ons kan het in de steden erg druk zijn. In Afrikaanse grootsteden vind je dezelfde winkels of spullen als hier bij ons, maar vaak ook tegen dezelfde prijs.

Mooi maken

Mensen in Senegal maken zich graag mooi. Ze hebben heel veel aandacht voor hun kapsel. Het vlechten van haar is al een eeuwenoude traditie in Afrika. Tegenwoordig wordt er heel veel kunsthaar gebruikt om tot prachtige kapsels te komen.

Sieraden als kettingen, armbanden en oorbellen behoren tot de basisuitrusting van elke vrouw.

Spelen

Ook in Senegal spelen kinderen. Vaak spelen zij dezelfde spelletjes als kinderen hier: voetbal, tikkertje, kaarten, een handklapspel of touwtje spring. In steden zie je ook wel computerspelletjes, maar dit is voor de meeste kinderen te duur.

Situaties

- verhalenverteller
- voorbereiding feest
- dans, muziek, lied

Tips

- Waarnemen van Afrikaanse muziek (zie cd) en muziekinstrumenten
- Muzikaal verhaal (bvb De draak van de rivier – in bijlage) ritmisch begeleiden.
- Muziekinstrumenten maken (schuddoosjes met rijst, rasp van plastieken fles en stokje)
- Kleuters een gekend verhaal laten navertellen, uitbeelden.
- **Afrikaanse dans** in een kring
- Losmaken (lichaamsbesef), eerst voeten, dan knieën, billen, schouders, hoofd... eerst langzaam bewegen, dan sneller.
- Bewegingen uit het dagelijkse leven in dansbeweging omzetten. Bv. Klimmen, stampen, hakken, zaaien, rekken, tanden poetsen...
- Als elke kleuter 1 beweging onthoudt en de rest deze beweging dan nadoet, heb je een leuke dans.

Foto's

Zie fotomap

7 Film 'Kassoemai Aminata'

De film kan herbekeken worden. De kleuters zullen Aminata en het verhaal herkennen! Ze zullen anders kijken en nog andere dingen ontdekken.

8 Extra activiteiten voor in de klas (in kleine groepjes of individueel)

- Memoryspel
- Kijkbuisenspel
- Kleurplaten en werkblaadjes
- Winkeltje uitbouwen, rollenspel a.d.h.v. prijslijst,...
- Luisterhoek: Cd
- Afrikaanse verhalen vertellen (zie bijlagen)

Hoe heet je?

Het is leuk als de kinderen gedurende het project een Afrikaanse naam krijgen.

- Afrikaanse jongensnamen:
Yousouf, Diankok, Nicolas, Aladji, Max, Ibra, Teni, Lardi, Demba, Badou, Alain, Diby, Baay, Jean, Ibou, Assane, Mass, Ass
- Afrikaanse meisjesnamen:
Aminata, Aïscha, Adama, Awa, Fatou, Penda, Maya, Mame, Yaya, Adji, Anta

Er zijn ook veel Franse of Engelse voornamen in Afrika. Dit hangt er van af van welk land het Afrikaanse land vroeger een kolonie was. Bv. Louis, Veronique, Pierre, Henriette, Louise, Love

Ook nog leuk als je het over Afrikaanse namen hebt: vele mensen in Senegal krijgen een tweede naam die zegt op welke dag in de week ze zijn geboren. Zie hiervoor in bijlage naar “doe mee !”

Boekenhoek

Vul deze aan met mondiale boeken. Als kleuters naar één bepaald boek grijpen, kan je daaruit vertellen.

Het is zeker niet de bedoeling de specifieke aandacht te vestigen op het feit dat de personages een bruine huidskleur hebben. We willen juist dat kinderen dat gewoon gaan vinden. Het zijn verhalen over kinderen die elk hun voorkeuren en gewoontes hebben net zoals wij. Als de kleuters dit zelf opmerken, is de reactie van de leerkracht erg belangrijk in het kader van positieve beeldvorming. De kinderen ontdekken gelijkenissen, maar ook verschillen met de personages. Ze leren onbewust dat iedereen zijn eigenheid heeft en hierin gerespecteerd wil worden.

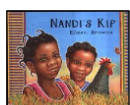
Afrika achter het hek, Bart Moeyaert & Anna Höglund, Querido

Désiree is een vrouw uit Kameroen die in haar West-Europese rijtjeshuis wel eens naar een “thuis” verlangt. Zij bouwt achter in haar tuin een lemen hut, onder het misprijzend oog van haar burens. Alleen het kleine blanke buurjongetje brengt haar kopjes thee en probeert te begrijpen wat haar bezielt.

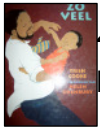
Nandi's verrassing, Eileen Browne, Middernacht Pers.

Nandi, een Afrikaans meisje, legt 7 heerlijke vruchten in een mand. Ze brengt ze naar haar vriendinnetje Yemande als verrassing. Maar onderweg...

Nandi's kip, Eileen Browne, Middernacht Pers.

Een Afrikaans telboek over dieren...

Zo veel, Trish Cooke – Helen Oxenbury, Gottem, Haarlem.

Iedereen wil het kindje knuffelen en kussen en opeten en met het stoeien en vechten en weet je waarom? Omdat ze van hem houden...

Dit verhaal speelt zich eigenlijk af in Noord-Amerika. Je merkt het aan de kleding van de personages. We zijn echter van mening dat het boek gerust binnen dit project mag gebruikt worden. Het geeft een beeld van mensen zoals ze ook in verschillende (sterk verwesterde) Afrikaanse steden leven. B.v. Abidjan in Ivoorkust, Dakar in Senegal. Maak het voor de kleuters dan ook duidelijk dat dit tekeningen van mensen uit de stad zijn.

Tibili, het jongetje dat niet naar school wilde, Marie Leonard & Andre

Prigent, Midder, Nachtpers, Naarden, 1995.

Het Afrikaanse jongetje Tibili wil alleen maar spelen en plezier maken. Op een dag vertelt zijn moeder, dat als de school weer begint, hij daar ook naartoe moet.

Een woordje Afrikaans leren

Hieronder vind je een aantal woorden en uitdrukkingen in het Diola, de taal die wordt gesproken in de Cassamance (Zuid- Senegal).

Leer de kleuters aan hoe ze elkaar kunnen begroeten.

Gegroet	Safie
Ook gegroet	Massoemai
Is alles goed?	Kassoemai?
Niets dan goed	Kassoemai keb
En met je moeder?	Man injai?
Zij is daar	Ommobo
En met je vader?	Man empai?
Hij is daar	Ommobo
Wat is je voornaam?	Kassafieboe?
Mijn voornaam is....	Karresom....

III BIJLAGE: HET VERHAAL VAN AMINATA

Deze tekst gebruiken wij bij het prentenboek van Aminata indien het verhaal aan kleuters en leerlingen van een eerste graad wordt voorgelezen.

Wij gebruiken de originele tekst niet voor deze jonge kinderen, omdat die uitgaat van een probleem (nl vervuiling van het water in de waterput). We willen niet dat de kinderen na het project Afrika meteen gaan associëren met “de geit die kaka doet in de put”...

(prent p.3)

Net voor de zon opgaat, breekt er een hels lawaai los. De hele buurt staat in rep en roer. “Het lijkt wel of er in dit dorp alleen maar hanen wonen,” zeurt Aminata. Ze stopt haar oren toe.

“Hé! Opstaan!” lacht Fatou, de zus van Aminata.

“Voor jou moeten er wel honderd hanen kraaien eer je wakker wordt.”

(prent kافت)

Aminata rekt zich nog eens goed uit. Nu staat ze op, neemt haar jurk van het krukje en kleedt zich aan.

Als ze klaar is, stapt ze naar buiten.

(prent p.4-5)

Daar staat haar zus. Fatou geeft haar een kleine emmer. De grote zal Fatou zelf dragen.

“We moeten voormaken,” zegt Fatou. “Luister, papa en opa zijn bijna klaar met hun morgengebed”

“Kom, we gaan water halen want mama wil thee zetten.”

Mama haalt alvast enkele takken en begint het vuur aan te maken.

Elke morgen halen Aminata en Fatou water aan de bron. Dat is hun taak. Iedereen in de familie heeft zo zijn dagelijkse karweien.

(prent p.6-7)

Aminata en Fatou zijn niet alleen aan de bron. De vrouwen en kinderen van de andere families zijn er ook. Iedereen heeft water nodig. Aan een touw laat Aminata de waterzak in de diepe put naar beneden. Een buurvrouw helpt haar om de zware, volle zak weer boven te halen en vult de emmer.

Meestal maken de kinderen hier veel pret. Aan de bron kan je stoeien en spatten met water, of gewoon wat grapjes uithalen.

De buurvrouw tilt de emmer op het hoofd van Aminata.

Fatou kan al zelf de grote volle emmer op haar hoofd zetten. Samen vertrekken ze terug naar huis.

(prent p.8-9)

Mama heeft ondertussen het vuur al aangemaakt. Ze is blij als ze Aminata en Fatou ziet aankomen. Nu kan ze het waterketeltje vullen om het water te koken en er dan thee mee te zetten.

Wanneer iedereen zijn thee gedronken heeft, gaat papa samen met oom Eduard naar het veld. De grond moet omgehakt worden.

Malick, de oudere broer van Aminata, neemt zijn schrift en potlood en vertrekt naar school.

Opa vlecht een nieuwe mand voor mama.

Fatou veegt het erf schoon.

Dialo, het jongere broertje van Aminata, zit onder een boom en luistert naar de radio.

Aminata voelt zich groot. Ze mag mama helpen bij het pletten van de rijst. Het is niet eenvoudig om bij het stampen de juiste maat te houden. Aminata's baby-zusje Jeanine wiegt ritmisch mee op mama's rug.

(prent p.12-13)

Terwijl mama de rijst op het vuur kookt, brengt Aminata een kruikje met fris water naar de mannen op het veld.

Al van ver kan Aminata papa op het veld herkennen. Met gebogen rug hakt hij in de grond. "Fijn dat je gekomen bent, ik wou net even rusten. Van al dat hakken heb ik dorst gekregen. En rugpijn. "

Ze hadden dit jaar geluk. Het regende voldoende en daardoor groeien de planten goed op het veld. Ook de pindanoten. Papa haalde er al een hele hoop uit de grond en vraagt of Aminata al een zak mee naar huis wil nemen.

Aminata stapt met de grote zak vol pinda's op het hoofd terug naar huis.

(prent p.31 + p. 21)

Mama is blij met die verse pinda's. Ze schept een kommetje vol. Aminata mag de pinda's uit de peulen halen zodat mama ze kan stampen.

Malick pakte zojuist een kip voor oma. Dat was niet gemakkelijk. De kip liep steeds weer weg. Malick is nu helemaal bezweet en een beetje vuil van het rennen, duiken en ...vallen. Terwijl oma de kip slacht en plukt, kan hij zich wat verfrissen. Mama kan de kip heel lekker klaarmaken met olie, tomaten en paprika's en natuurlijk de pinda's.

Om zoveel lekkers klaar te maken heb je wel veel hout nodig. Fatou gaat alvast nog wat bijhalen.

Als het eten klaar is, roept mama iedereen bij elkaar.

(prent p.17)

Fatou en Dialo staan als eerste bij de emmer om hun handen te wassen. Dit doen ze altijd voor het eten. Ze gieten met een kommetje een beetje water uit de emmer over elkaars handen. Zo wordt de rest van het water niet vuil.

“Handen proper?” vraagt moeder. “Dan mag je komen zitten.”

Iedereen zoekt een plaatsje op de mat. Gezellig zo met z'n allen rond het lekkere eten. Ook papa en oom Eduard zijn terug van het veld en eten mee. Ze brachten ook nog twee zakken pinda's mee naar huis.

Aminata lust graag rijst met pindasaus. Ze neemt in de rechterhand een hoopje rijst en rolt het tot een bolletje. Ze stopt het bolletje nog even in de pindasaus en steekt het dan in haar mond. Hmmmm... Lekker!

(prent p.14)

Na het eten past Aminata op haar broertje en de baby. “Kijk eens, zusje,” zegt Aminata, “kan je raden wat ik met mijn stok in het zand teken?”

Ondertussen bouwt Dialo zelf een speelgoedbus. Met een oude tang is hij erin gelukt enkele blikjes in stukken te snijden. Dit is best wel gevaarlijk. Die stukken blik plooit hij om en met een stevige ijzerdraad houdt hij ze bij elkaar.

Daar komt Bouba, de buurjongen, aan. Hij bewondert Dialo's knutselwerk. “Wat kan jij dat goed!”

Ook de andere kinderen uit de buurt spelen leuke spelletjes: voetbal, klapspelletjes, hoepelen,

(prent p.26 +15)

Terwijl Aminata en de anderen buiten spelen, maakt mama zich klaar om met de bus naar de markt in de stad te gaan. Ze zal er twee zakken pinda's verkopen aan tante Louise.

Mama verfrist zich wat en trekt haar mooiste panje aan. Oma helpt haar nog bij het vlechten van haar haren.

Mama is eindelijk klaar. Aminata is dolgelukkig. Zij mag vandaag met mama mee naar de markt in de stad. Het is de allereerste keer dat ze met de bus meerijsdt. Ze kennen vele mensen op de bus. “Kassoemai (Goeiedag)” klinkt het langs alle kanten en de mensen schudden mekaar stevig de hand.

De passagiers sjouwen hun pakken in de bus. Een deel van de bagage moet boven op het dak. Kijk toch eens wat er allemaal meekan. Aminata ontdekt zelfs stoelen op het dak. En een geit kreeg daar ook plaatsje. Alles wordt stevig vastgemaakt, ook de twee zakken pinda's. Nu kunnen ze vertrekken.

Dialo wuift hen nog lang na. Nauwkeurig bekijkt hij de grote autobus. Zou er aan zijn zelfgemaakte bus nog iets ontbreken?

(prent p. 28-29)

Na een lange tocht komen ze aan in de stad. Aminata kan haar ogen bijna niet geloven. “Oh, wat is het hier toch weer druk,” zegt mama. “Kijk goed uit Aminata, want de auto's, bussen en brommers rijden hier zeer snel!”

Maar Aminata is voorzichtig. Ze geniet van de drukte. Aminata kijkt graag naar de winkels met kleren, schoenen, fietsen, radio's... Ook de grote reclameborden vindt ze zo mooi.

Samen met mama stapt ze naar de winkel van tante Louise. Tante Louise is blij als ze hen ziet aankomen. “Jullie komen juist op tijd,” zegt ze, “ik had geen pinda's meer om aan de

mensen te verkopen.” Met het geld dat mama van tante Louise krijgt voor de pinda’s, kan ze nu andere dingen kopen. Er staat vanalles op haar boodschappenlijstje: 10 bouillonblokjes, 4 blikjes tomatenpuree, 2 doosjes lucifers, een blok zeep, een pakje waspoeder en nieuwe slippers voor Dialo.

Als alle boodschappen gedaan zijn, vertrekken ze terug naar huis. Het is nog een lange tocht.

(prent p. 22-23)

’s Avonds laat komen ze terug aan in hun dorp. De meeste mensen zitten samen onder de grote baobab-boom. Ze genieten van de koelte en praten met elkaar over wat ze vandaag zoal hebben gedaan. De dorpschef voert regelmatig het woord.

Bouba zit er ook en hij vertelt heel trots dat zijn mama vandaag een baby’tje heeft gekregen. Hij kreeg er een broertje bij.

Iedereen is blij en alle mama’s beslissen dat ze morgen een groot feest willen geven voor de geboorte van de nieuwe baby. Ze vragen de kinderen om een dans, een muziekstukje of een liedje in te oefenen. Zo kunnen ze het feest nog mooier maken. De kinderen vinden dat heel tof. Ze zullen morgen zoveel mogelijk oefenen.

(prent p.32-33)

Iedereen was de hele dag druk in de weer met de voorbereiding van het feest.

Aminata pelde samen met enkele vriendinnetjes een hele kom verse pinda’s. Dialo, Malick en Bouba gingen bakbananen plukken. Oma bakte die in de hete olie. Mama en Fatou maakten een hele stapel koekjes.

Het wordt een reuze feest. Het hele dorp is samen bij de waterput. De chef begint met een toespraak en wenst de ouders proficiat.

Dan beginnen de jonge mannen sneller en sneller op de tamtam te roffelen. Er is iemand die de balofoon bespeelt. De rammelaars vallen in. Aminata opent de eerste dans. Al vlug stapt iedereen in een grote kring mee rond de put. Ook kleine Jeannine schommelt weer mee op mama’s rug. Aminata danst en danst, vertelt over tante Louise en de grote stad, en maakt grapjes. Iedereen danst vrolijk mee.

(prent p. 34)

Aminata wordt moe. Maar ze wil in ieder geval nog niet naar bed. Ze vleit haar hoofd in mama’s schoot. Zo luistert ze verder naar het tromgeroffel, het stampen van de voeten en het ritmische handengeklap. “De sterren dansen mee,” denkt Aminata terwijl ze naar de donkere avondhemel staart. En tussen de takken van de baobab ziet ze de zilveren maan.

“Waarom kan het niet elke dag zo’n feest zijn?” vraagt Aminata zich af. Dan dommelt ze zachtjes in slaap. Misschien droomt ze wel van het feest. Of is het van de stad of van de pinda’s... Wie zou ze gekocht hebben van tante Louise. Of droomt ze van... ?

Het verhaal kan men achteraf nog uitbreiden.

Prent p. 10-11

Soms komt Aminata wel eens voorbij de school van haar broer Malick.

Dan kijkt ze nieuwsgierig door het raam. Stilletjes droomt ze ervan om ooit zelf eens op de schoolbanken te zitten.

Prent p. 20

Op een dag is baby Jeanine ziek. Ze heeft hoge koorts en diarree. Mama maakt zich zorgen. Ze neemt de baby op. In een draagdoek bindt ze zusje op haar rug.

Zo gaat ze, samen met Aminata, naar de gezondheidspost of het dispensarium.

En hele rij moeders zit te wachten aan de deur.

Binnen worden ze verder geholpen door de dokter en de verpleegster.

IV BRONNEN

Literatuur

MARTENS,H., *Mundiale Vorming in het kleuteronderwijs*, Djapo, Alken, 1992.

STROOBANTS,A., *Positief omgaan met verschillen*, EGO-Echo, januari 1999.

STROOBANTS,A., *Mondiale vorming voor jonge kinderen. Wat en hoe?*, voorlopige visietekst Wereldwerkplaats, mei 2000.

WERELDWERKPLAATS vzw, *Anders is gewoon, het is gewoon anders - Werkboek*, Leuven, 2000.

STUDIO GLOBO , *Vorbij de kleuren*, Antwerpen, 1997.

HORIZON EDUCATIEF, *Kijken naar vreemde dingen*, werkbrochure, Oostende, 1999.

V COLOFON

Ideeën en uitwerking: Hilde Martens

Redactioneel en pedagogisch advies: Klara Bulckens, Barbel Cuppens, Tine De Wilde, Kathy Merckx, André Stroobants, Maxime Trippas, Karen Van Looken, Marleen Van Aken en Ellie Lefèvre

Foto's en videobeelden: Hilde Martens en Ellie Lefèvre

Videomontage: Liesbeth Poelmans en Ingrid Chalmet

Reiservaring in Senegal en Gambia: Hilde Martens, Barbel Cuppens en Ellie Lefèvre

Met dank aan

Basisschool Klim-op Halmaalweg- St.Truiden: Suzy Loos, Marijke Reekoms, Chris Houwaer voor de try-out van het project-januari 2000

Wereldwerkplaats Leuven voor het gebruik van hun werkboek: *Anders is gewoon, het is gewoon anders* en hun *Visietekst*.

KWA/EC-Antwerpen voor het gebruik van het boek en werkboek: "Aminata"

Reacties zijn altijd welkom! Hier kunnen we dan in de toekomst rekening mee houden.

Alfa vzw maakt deel uit van

Antwerpen
Koning Alberstraat 15
2300 Turnhout
014/41 94 39
www.alfavzw.be

West-Vlaanderen
Fortstraat 128
8400 Oostende
059/ 32 21 83
www.horizoneducatief.be

Oost-Vlaanderen
Axelvaardekensstraat 14
9185 Wachtebeke
09/ 345 76 59
www.djapo.be

Noë wordt ondersteund door DGOS

Kleur Bekennen, Dynamo2 of Canon ondersteunen graag een project op school.

